

Editorial

CONGRÉS INTERNACIONAL: ARXIUS I DRETS HUMANS; L'ACCÉS I LA DESCLASSIFICACIÓ DELS DOCUMENTS

Sarrià de Ter va acollir, durant els dies 2, 3 i 4 d'octubre de 2008 el Congrés Internacional sobre Arxius i Drets Humans, que va girar a l'entorn de l'accés i la desclassificació dels documents. El congrés va ser coorganitzat per l'Ajuntament de Sarrià de Ter, l'Arxiu General de la Diputació de Girona i l'ONG *Arxivers sense Fronteres*, en el marc del seu desè aniversari. Comptà amb el suport i l'ajut econòmic d'altres organismes, autonòmics i estatals, interessats a potenciar i tractar aquest tema, com ara la Direcció General de la Memòria Democràtica del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació de la Generalitat de Catalunya, la Subdirecció General d'Arxius i Gestió de Documents del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional i Desenvolupament del Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació.

La conferència inaugural fou impartida pel reconegut jurista Carlos Jiménez-Villarejo sobre *Els arxius i la protecció de la memòria històrica*. A partir d'aquí, i durant tres dies, es van presentar diversos casos i experiències que abasten documents, problemàtiques i fets diferents que van des del cas del treball que s'està duent a terme per la recuperació dels arxius de les dictadures militars d'Amè-

Foto: Jaume Roca - Arxiu Municipal Sarrià de Ter.

rica del Sud, presentat per R. Alberch i el cas dels arxius de la repressió i la construcció de la memòria, a càrrec de L. da Silva, passant pel cas europeu de l'obertura pública dels arxius de la Stasi (antiga policia de la RDA), presentat per G. Bormann, fins al de la Freedom Information Act dels Estats Units d'Amèrica i la desclassificació de documents que porta a terme el National Security Archive, presentat per Carlos Osorio.

Altres aportacions es van centrar en el tema de l'organització de la informació per a la seguretat i la defensa dels estats, presentat per D. Navarro, experiències de recerca i presentació de documents i informació en documentals històrics, presentat per M. Armengou i també, la presentació del projecte *El Memorial Democràtic, desplegament d'una institució de Memòria: Espais i Arxius de la memòria*, a càrrec de J. Guixé, exemple d'un projecte d'impuls de la memòria històrica des del govern autonòmic de Catalunya.

Durant l'acte de cloenda del congrés la Presidenta d'AsF, la senyora Mariona Corominas, va llegir les conclusions proposades pel comitè científic del congrés. A continuació els senyors Narcís Casassa, Vicepresident de la Diputació de Girona i el Sr. Ramon Alberch, Subdirector general d'Arxius i Gestió de Documents del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, van destacar el valor dels arxius en les societats democràtiques i la necessitat d'emprendre accions decidides cap a un nou corpus jurídic que faciliti l'accessibilitat legal als documents i a la informació. Va cloure el congrés el senyor Lluís Aymerich, regidor de Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Sarrià de Ter, que va mostrar la satisfacció de l'Ajuntament de Sarrià de Ter d'acollir un esdeveniment internacional d'aquestes característiques i l'alt nivell de les ponències presentades.

En total 170 persones d'arreu de l'estat espanyol i d'altres països com ara, Anglaterra, França, Grècia, Noruega, Uruguai, Argentina, Colòmbia, Portugal, Itàlia, Venècia, Brasil i Equador van assistir a aquest congrés. La majoria d'ells són professionals de l'arxivística i la documentació, advocats, periodistes, representants d'ONG's i polítics, tot i que també, hi van assistir particulars i estudiants de diverses universitats.

sumari

- Editorial
- Projectes
- Notícies
- Junta Directiva

CONSTITUCIÓ D'ARXIVERS SENSE FRONTERES-INTERNACIONAL I APROVACIÓ DE LA CARTA INTERNACIONAL

La xarxa d'entitats constituïdes al voltant d'Arxivers sense Fronteres-Internacional ja és una realitat. El passat dia 3 d'octubre de 2008 es varen reunir a la seu de l'Arxiu Històric de Girona totes les entitats sense ànim de lucre que treballen per la cooperació i el desenvolupament a l'entorn dels arxius i la defensa dels drets humans.

Els representants d'AsF-Perú, AsF-Argentina, AsF-Bolívia, AsF-Brasil, AsF-Ecuador, AsF-Uruguai, AsF-França i AsF-Espanya varen aprovar la creació d'una xarxa internacional d'entitats que col·laboren en la cooperació arxivística sota els principis de la Carta Internacional, document marc que regeix l'organització i el funcionament d'Arxivers sense Fronteres-Internacional. D'acord amb aquest document, els representants d'aquestes entitats es varen constituir en l'ano-

menat Consell Internacional de Coordinació (CIC), màxim òrgan de treball on es prenen les decisions i els acords comuns de totes les AsF en relació a les polítiques de cooperació internacional dels arxius i la protecció del patrimoni documental. Per a facilitar-ne el funcionament, aquest ens es compon per dos representats de cada entitat d'ASF, que tenen com a tasca prioritària la coordinació i l'impuls de projectes i actuacions conjuntes.

A més del CIC, també s'ha constituït l'òrgan executiu d'AsF-Internacional, el Comitè Executiu. Com a resultat de la votació de tots els membres del Consell Internacional de Coordinació es va elegir per unanimitat la composició del Comitè Executiu pel mandat 2008-2011, recaient aquesta responsabilitat a les següents entitats: AsF-Espanya, la presidència, AsF-

Perú, la vicepresidència, i a AsF-França, la secretaria.

Els primers acords que es varen prendre foren els de donar a conèixer la constitució d'AsF-Internacional i el de publicitar la Carta Internacional per tal de difondre l'activitat de la nova organització d'AsF-Internacional i al mateix temps convidar a arxiviers/es d'arreu del món que vulguin treballar en la cooperació arxivística internacional a que es constitueixin en entitats d'AsF en els seus respectius països. Igualment es va parlar de la necessitat de potenciar la WEB d'AsF com un dels mitjans principals de difusió i comunicació entre totes les entitats d'AsF d'arreu del món.

PROJECTES

SEMINARI TALLER DE GESTIÓ DE DOCUMENTS ELECTRÒNICS A LIMA

■ Els passats 29 d'octubre, 3, 4, 5 i 6 de novembre AsF va impartir un seminari taller de gestió de documents electrònics als arxiviers d'AsF-Perú. L'objectiu del curs era introduir els coneixements i la implementació de la metodologia d'un Sistema de Gestió de Documents Electrònics d'Arxiu (SGDEA) a les administracions públiques i privades, partint de les normes internacionals, entre elles les ISO 15489 i també les MoReq.

Així mateix, s'han mostrat diverses experiències d'aplicació d'aquesta metodologia, com és el cas de la seva aplicació als arxius de l'administració de la Generalitat de Catalunya. A partir d'aquesta experiència els assistents al curs han pogut veure quins són els elements bàsics d'un SGDEA, l'estructuració de la informació, les metadades, la seguretat i tot el procés de gestió a

partir del cicle de vida dels documents.

El seminari, al qual van assistir uns quinze arxiviers i arxivieres, es va realitzar amb la col·laboració d'AsF-Perú i

la Universidad Nacional Mayor de San Marcos (Lima) i amb el finançament de la Subdirecció General d'Arxius Estatals del Ministeri de Cultura espanyol.

ACTE X aniversari d'AsF a Madrid

■ El passat 20 de novembre tingué lloc a la seu de l'Archivo Histórico Nacional a Madrid, l'acte realitzat amb motiu del X aniversari de la fundació d'Arxivers sense Fronteres.

Mariona Corominas, presidenta d'AsF, intervingué presentant un resum de les actuacions d'AsF al llarg d'aquests deu anys d'existència, així com de la seva evolució organitzativa tant a nivell nacional com internacional, amb els conseqüents canvis que han culminat enguany amb els nous estatuts i la Carta Internacional. Posteriorment tingué lloc la conferència "Archivos y Memoria" a càrrec de Mirta Nuñez, qui a més de professora de la Universidad Complutense de Madrid, és investigadora i, per tant, usuària habitual dels arxius.

En el torn obert de paraules, i enllaçant amb la cloenda del subdirector general dels Arxius Estatals, Severiano Hernández, tingué lloc un interessant debat sobre la cooperació en arxius, la situació actual dels arxius espanyols i la importància de la tasca duta a terme per AsF durant la seva trajectòria com a canalitzador, també, de les iniciatives de cooperació que des d'aquest àmbit s'iniciaren, tant a nivell institucional com personal, ja en els inicis de la democràcia.

REUNIÓ DE LA COORDINADORA DE ASOCIACIONES DE ARCHIVEROS (CAA)

■ El dia 29 de novembre es va celebrar a Madrid la reunió de la Coordinadora d'Associacions d'Arxivers (CAA).

Durant la sessió es va parlar del tancament pressupostari de l'any en curs i es va fer una reflexió, per part dels membres assistents, dels objectius que volíem assolir per a l'any 2009.

A més de la formació i dels perfils professionals dels arxivers/es, es va proposar com a objectiu important la traducció d'articles catalans i castellans a d'altres idiomes i a la inversa.

Un altre objectiu que es pretén dur a terme durant el proper any és la difusió de la imatge de l'arxiver/a a la societat.

REUNIÓ DEL CONSELL NACIONAL D'ARXIUS DE CATALUNYA (CNA)

■ El passat dia 4 de desembre es va fer la reunió ordinària del Consell Nacional d'Arxius de la Generalitat de Catalunya del qual Arxivers sense Fronteres (AsF) forma part.

Durant la reunió es va informar del projecte de Registre d'Arxius de Catalunya, del projecte de Decret d'organització i funcionament de la Xarxa d'Arxius Comarcals, del Cens d'Arxius de Catalunya, de les col·laboracions amb el TERMCAT per a les versions catalanes de Normes UNE/ISO en matèria de gestió documental i es va cloure la sessió amb la presentació del servei didàctic de l'Arxiu Nacional de Catalunya.

AsF AL XVI CONGRÉS INTERNACIONAL D'ARXIUS A MALÀISIA

■ El XVI Congrés Internacional d'Arxius es va celebrar a la ciutat de Kuala Lumpur (Malàisia) a finals de juliol de 2008 amb el lema "Govern i desenvolupament: construint la societat del futur". Durant el congrés es van portar a terme més de 300 ponències, seminaris i taules rodones.

Arxivers sense Fronteres va liderar una taula rodona sobre l'evolució de l'ONG, en el seu X aniversari, i els projectes portats a terme en col·laboració amb diferents AsF.

A la taula rodona hi participaren Fabien Opperman, per AsF-França, Norma Fenoglio per AsF-Argentina i Fina Solà per AsF-Espanya.

Es va posar en comú la necessitat de col·laboració entre les AsF existents i fou AsF-Espanya, com a precursora de la creació d'Arxivers sense Fronteres, l'encarregada d'explicar l'evolució de l'associació des del seu inici l'any 1998 a Barcelona fins a l'actualitat, amb la redacció de la Carta internacional d'AsF, que pretén establir un mecanisme de coordinació entre totes les AsF del món.

Seguidament exposaren el "Projecte d'organització i formació del personal de l'Arxiu municipal de la Comuna de Fes" per part d'AsF-Espanya i AsF-

França i el "Projecte d'organització i accés als arxius i documents dels règims repressius de Llatinoamèrica" en el que participen AsF-Espanya, AsF-Argentina, AsF-Perú, AsF-Brasil i compta també amb la col·laboració d'arxivers/es de l'Uruguai, Paraguai i l'Equador.

L'interès per part del públic assistent fou molt destacable com demostrà el gran nombre de preguntes que es van formular als diferents membres de la taula rodona.

Durant el congrés es va celebrar una reunió del Grup de Treball d'Arxius i Drets Humans del CIA/ICA, a la qual AsF va assistir-hi com a membre que és del citat grup.

CREACIÓ D'ARXIVERS SENSE FRONTERES-COLOMBIA

■ Els nostres col·legues colombians s'han animat i han creat una entitat d'Arxivers sense Fronteres en aquell país. Mica en mica es van incrementant el nombre d'entitats d'AsF a Llatinoamèrica que treballen per a la protecció dels arxius i la defensa dels drets humans. El passat 9 d'octubre de 2008 es va celebrar la reunió de constitució d'aquesta nova associació i es va començar a treballar en la seva organització interna.

A més, la Junta Directiva d'AsF-Colòmbia ja ha començat a treballar en alguns projectes com és el cas de l'Organització de l'arxiu de la Comissió Intereclesial de Justícia i Pau de Colòmbia. Així mateix des d'AsF-Espanya se'ls ha demanat que col·laborin en el Projecte d'organització i accés als arxius i documents dels règims repressius de Llatinoamèrica que s'està realitzant en l'actualitat conjuntament amb les AsF de Perú, Argentina, Bolívia, Uruguai, Brasil i l'Equador.

ALTES I BAIXES DE SOCIS

Altes i baixes de socis segon semestre de 2008:

Altes 7 socis individuals i 2 socis institucionals.

Acords Junta Directiva

AsF-Internacional:

Sessió 2 de juliol de 2008

- S'acorda signar un Conveni de col·laboració amb l'Ajuntament de Sarrià de Ter i la Diputació de Girona per tal de realitzar conjuntament el *Congrés Internacional d'Arxius i Drets Humans. L'accés i la desclassificació dels documents*, el proper mes d'octubre. Així mateix s'acorda fer-ne una presentació pública.

- S'acorda assistir al 16è Congrés del Consell Internacional d'Arxius a Kuala Lumpur i que la vicepresidenta Sra. Fina Solà, representi a la nostra entitat coordinant la taula rodona sobre Arxivers sense Fronteres.

- S'aprova signar un Conveni entre Arxivers sense Fronteres i la Comisión Intereclesial de Justicia y Paz de Colombia amb l'objectiu de col·laborar amb projectes de cooperació, investigació i solidaritat internacional, especialment en l'àmbit de l'organització dels arxius i la preservació del patrimoni documental.

- S'aprova editar 1.200 exemplars (700 en català i 500 en castellà) de la publicació commemorativa del X aniversari d'Arxivers sense Fronteres.

Sessió 3 de setembre de 2008

- La Junta Directiva aprova la Carta Internacional d'Arxivers sense Fronteres i acorda posar-ho en un punt de l'ordre del dia de l'Assemblea General Ordinària de socis per a la seva presentació i, si escau, aprovació.

- S'aprova convocar als socis d'AsF a l'Assemblea General Ordinària el dia 25 de setembre de 2008 a l'Arxiu Històric de Barcelona.

- S'acorda convocar a les AsF d'arreu del món a una reunió a Girona el dia 4 d'octubre per tal de constituir, si escau, Arxivers sense Fronteres-Internacional.

- S'aprova demanar una entrevista al Sr. Severiano Hernández, actual Subdirector General de Archivos Estatales del Ministerio de Cultura del Gobierno de España per tal de presentar-li l'organització AsF i els projectes que s'estan duent a terme.

- S'acorda acceptar la invitació del SEDIC de participar en la *Jornada El acceso a los archivos en una sociedad democrática global* per tal de presentar el Projecte de recuperació dels arxius de les dictadures militars del con sud, i que la Sra. Imma Moratalla representi la nostra entitat.

Sessió 28 d'octubre de 2008

- S'acorda commemorar el X aniversari d'AsF a la seu de l'Arxiu Històric Nacional a Madrid, per tal de celebrar aquest esdeveniment amb tots els socis. També s'acorda invitar com a conferenciant a la Sra. Mirta Núñez per tal que faci una reflexió sobre *Arxius i Memòria*.

- S'acorda canviar l'empresa que ens facilita el servidor de la pàgina WEB d'AsF i contractar Serveisweb.

- S'aprova demanar la col·laboració dels socis per tal de facilitar l'estada a Espanya dels dos responsables de l'Arxiu Nacional de la República Àrab Saharaui Democràtica (RASD).

Sessió 26 de novembre de 2008

- S'aprova posposar a l'any vinent l'estada a Espanya dels dos arxivers de l'Arxiu Nacional de la RASD.

- S'acorda ampliar la composició de la comissió de treball de formació on line amb les persones següents: Ramon Alberch, Alfred Mauri i Remei Perpinyà per part de l'ESAGED i per Mariona Corominas, Laura Ureña, Imma Moratalla i Fina Solà per part d'ASF.

- S'aprova tornar a trametre als socis que no han respost el document d'utilització de les seves dades personals.

- S'acorda l'acondicionament de la seu d'AsF-Espanya per tal de fer-ne un espai més còmode i útil pel funcionament de l'ONG.

Sessió 16 de desembre de 2008

- La comissió de formació on line acorda elaborar la programació de diversos cursos de formació en arxivística dirigits a la cooperació internacional conjuntament amb l'ESAGED pel curs acadèmic 2009-2010.

- S'aprova acceptar la proposta de la

consultora Avalua per tal d'analitzar i avaluar el Projecte de digitalització del fons del Bisbe Pere Casaldàliga de la Prelatura de Sao Félix do Araguaia (Brasil) i, si escau, fer-ne una posterior publicació dins la col·lecció Bona Pràctica.

- S'acorda la contractació d'una administrativa que doni suport a les tasques de gestió i funcionament de la nostra entitat.

- S'accepta la dimissió de la Secretària general, Sra. Imma Moratalla.

Acords de l'Assemblea General Ordinària:

Sessió 25 de setembre de 2008

- S'aprova l'acta de l'Assemblea General de 2007.

- S'aprova la Memòria de 2007.

- S'aprova la liquidació de comptes de 2007 i el pressupost de 2008.

- S'aprova que AsF-Espanya impulsi la creació d'Arxivers sense Fronteres Internacional i formar part d'aquesta nova xarxa d'entitats d'AsF.

- S'aprova la Carta Internacional d'Arxivers sense Fronteres-Internacional, com a document marc on es recullen els principis d'actuació d'AsF-Internacional i així mateix, s'acorda aportar aquest document en la reunió de constitució d'AsF-Internacional per a la seva aprovació.

AsF-Internacional:

Sessió 4 d'octubre de 2008

- Les entitats d'AsF d'arreu del món, conformades per AsF-Espanya, AsF-Argentina, AsF-França, AsF-Perú, AsF-Bolívia, AsF-Brasil, AsF-Uruguai i AsF-Ecuador acorden la constitució d'AsF Internacional.

- S'acorda l'aprovació de la Carta Internacional com a eix vertebrador de les actuacions de totes les entitats adherides a AsF-Internacional.

- AsF-Espanya accepta la presidència d'AsF-Internacional per un període de 4 anys. En el mateix sentit AsF-Perú accepta la vicepresidència i AsF-França la secretaria.

Junta Directiva d'AsF

PRESIDENTA:

Mariona Corominas Noguera

VICEPRESIDENTA:

Fina Solà Gasset

SECRETÀRIA GENERAL:

Immaculada Moratalla Valls

VOCALS DE COOPERACIÓ:

Jordi Amigó Barbeta
Salvador Cabré Llobet
Laura Ureña Bosch

TRESORER GENERAL:

Nicolau Guanyabens Calvet

VOCAL DE PROMOCIÓ I DIFUSIÓ:

Montse Cervera Vidal

VOCAL DE WEB:

M. Assumpció Colomer Arcas

VOCAL DE PUBLICACIONS:

Carla Bofill Malagarriga

Edita: Arxivers sense Fronteres (AsF) - Espanya

Adreça: Passatge del Crèdit, 7, pral. - 08002 Barcelona
Tel. (34) 93 301 20 34 - **NIF:** G-61898755
<http://www.arxivers.org> - www.archiveros.org

Redacció (cle): asf@arxivers.org - asf@archiveros.org

Impressió: Impremta Pagès - ANGLÈS (Girona)

D.L.: GI-1.318/2001

ISSN: 1578-8709

